

8

ROZPORZĄDZENIE RADY MINISTRÓW

z dnia 7 stycznia 1972 r.

w sprawie uznania Stowarzyszenia Architektów Polskich za stowarzyszenie wyższej użyteczności.

Na podstawie art. 46 i 47 Prawa o stowarzyszeniach z dnia 27 października 1932 r. (Dz. U. Nr 94, poz. 808 z późniejszymi zmianami) zarządza się, co następuje:

§ 1. „Stowarzyszenie Architektów Polskich” uznaje się za stowarzyszenie wyższej użyteczności.

§ 2. Stowarzyszeniu „Stowarzyszenie Architektów Polskich” nadaje się statut, który ustala i ogłasza Minister

Spraw Wewnętrznych w porozumieniu z Ministrem Budownictwa i Przemysłu Materiałów Budowlanych.

§ 3. Wykonanie rozporządzenia porucza się Ministrowi Spraw Wewnętrznych oraz zainteresowanym ministrom.

§ 4. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Prezes Rady Ministrów: P. Jaroszewicz

9

OBWIESZCZENIE PRZEWODNICZĄCEGO KOMITETU PRACY I PŁAC

z dnia 23 grudnia 1971 r.

w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 13 czerwca 1964 r. w sprawie zatrudniania absolwentów szkół wyższych oraz orzekania o obowiązku zwrotu kosztów wykształcenia.

1. Na podstawie § 2 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 5 lipca 1971 r. zmieniającego rozporządzenie w sprawie zatrudniania absolwentów szkół wyższych oraz orzekania o obowiązku zwrotu kosztów wykształcenia (Dz. U. Nr 17, poz. 168) ogłasza się w załączniku do niniejszego obwieszczenia jednolity tekst rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 13 czerwca 1964 r. w sprawie zatrudniania absolwentów szkół wyższych oraz orzekania o obowiązku zwrotu kosztów wykształcenia (Dz. U. z 1964 r. Nr 22, poz. 146, z 1968 r. Nr 16, poz. 101, z 1969 r. Nr 7, poz. 59 i Nr 14, poz. 101 oraz z 1971 r. Nr 17, poz. 168) z uwzględnieniem zmian wynikających z przepisów ogłoszonych przed dniem wydania jednolitego tekstu oraz z zastosowaniem ciągłej numeracji rozdziałów, paragrafów, ustępów i punktów.

2. Podany w załączniku do niniejszego obwieszczenia jednolity tekst rozporządzenia nie obejmuje następujących przepisów:

1) § 67 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 13 czerwca 1964 r. w sprawie zatrudniania absolwentów szkół wyższych oraz orzekania o obowiązku zwrotu kosztów wykształcenia (Dz. U. Nr 22, poz. 146) w brzmieniu:

„§ 67. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.”;

2) § 2 i 3 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 24 maja 1968 r. zmieniającego rozporządzenie w sprawie zatrud-

niania absolwentów szkół wyższych oraz orzekania o obowiązku zwrotu kosztów wykształcenia (Dz. U. Nr 16, poz. 101) w brzmieniu:

„§ 2. Wykonanie rozporządzenia porucza się Ministrowi Finansów i prezydiom wojewódzkich rad narodowych (rad narodowych miast wyłączonych z województw).

§ 3. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.”;

3) § 3 i 4 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 5 lipca 1971 r. zmieniającego rozporządzenie w sprawie zatrudniania absolwentów szkół wyższych oraz orzekania o obowiązku zwrotu kosztów wykształcenia (Dz. U. Nr 17, poz. 168) w brzmieniu:

„§ 3. Wykonanie rozporządzenia porucza się Przewodniczącemu Komitetu Pracy i Płac, Ministrowi Finansów, ministrom, którym podlegają szkoły wyższe, innym zainteresowanym ministrom oraz prezydiom wojewódzkich rad narodowych.

§ 4. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem 1 sierpnia 1971 r.”.

Przewodniczący Komitetu Pracy i Płac: M. Krukowski

Załącznik do obwieszczenia Przewodniczącego Komitetu Pracy i Płac z dnia 23 grudnia 1971 r. (poz. 9).

ROZPORZĄDZENIE RADY MINISTRÓW

z dnia 13 czerwca 1964 r.

w sprawie zatrudniania absolwentów szkół wyższych oraz orzekania o obowiązku zwrotu kosztów wykształcenia.

Na podstawie art. 1 ust. 3, art. 5 ust. 3, art. 6 i art. 9 ustawy z dnia 25 lutego 1964 r. o zatrudnianiu absolwentów szkół wyższych (Dz. U. Nr 8, poz. 48) oraz art. 2 ust. 1 dekre-

tu z dnia 16 maja 1956 r. o umarzaniu i udzielaniu ulg w spłacaniu należności państwowych (Dz. U. Nr 17, poz. 92) zarządza się, co następuje:

Rozdział 1.

Przepisy wstępne.

§ 1. Użyte w rozporządzeniu określenia oznaczają:

- 1) „ustawa” — ustawę z dnia 25 lutego 1964 r. o zatrudnieniu absolwentów szkół wyższych (Dz. U. Nr 8; poz. 48),
- 2) „ministrowie (ministerstwa)” — również kierowników urzędów centralnych (urzędy centralne),
- 3) „przewodniczący prezydiów wojewódzkich rad narodowych (prezydium wojewódzkich rad narodowych)” — również przewodniczących prezydiów rad narodowych miast wyłączonych z województw (prezydium rad narodowych miast wyłączonych z województw),
- 4) „absolwenci” — również studentów, o których mowa w art. 11 ust. 2 i 3 ustawy,
- 5) „pracownicy-absolwenci” — absolwentów, którzy podjęli pracę zgodnie z umową stypendialną lub przedwstępną albo ze skierowaniem do pracy,
- 6) „zamiejscowi studenci, absolwenci, pracownicy-absolwenci” — studentów, absolwentów, pracowników-absolwentów, zameldowanych na stały pobyt w miejscowości, z której czas dojazdu publicznym środkiem lokomocji do miejsca pracy i z powrotem przekracza dwie godziny,
- 7) „pełnomocnicy” — pełnomocników Przewodniczącego Komitetu Pracy i Płac,
- 8) „komisje uczelniane” — uczelniane komisje opiniujące w sprawach zatrudniania absolwentów szkół wyższych.

§ 2. 1. Przepisy rozporządzenia stosuje się do studentów i absolwentów kierunków studiów objętych przepisami o planowym zatrudnianiu absolwentów (art. 1 ust. 4 ustawy).

2. Absolwenci, o których mowa w ust. 1, są zatrudniani na podstawie planu ustalanego corocznie przez Przewodniczącego Komitetu Pracy i Płac.

3. Okres zatrudnienia (ust. 2) ustala się na 3 lata, chyba że przepisy szczególne ustalają okres krótszy.

Rozdział 2.

Plan rozdziału absolwentów.

§ 3. 1. Przewodniczący Komitetu Pracy i Płac ustala plan rozdziału absolwentów zgodnie z kierunkiem polityki zatrudnienia na podstawie:

- 1) informacji ministrów, którym podlegają szkoły wyższe, o przewidywanej na koniec danego roku szkolnego liczbie studentów określonych lat studiów,
- 2) zapotrzebowania na absolwentów szkół wyższych zgłoszonego przez:
  - a) właściwych ministrów — w odniesieniu do zakładów pracy objętych planowaniem centralnym,
  - b) przewodniczących prezydiów wojewódzkich rad narodowych — w odniesieniu do zakładów pracy objętych planowaniem terenowym,
  - c) centralne organy organizacji spółdzielczych i społecznych w odniesieniu do tych organizacji.

2. Przewodniczący Komitetu Pracy i Płac w porozumieniu z zainteresowanymi ministrami i przewodniczącymi prezydiów wojewódzkich rad narodowych może ustalić, że plan rozdziału absolwentów niektórych szkół wyższych lub niektórych kierunków studiów tych szkół będą ustalać we własnym zakresie właściwi ministrowie lub przewodniczący prezydiów wojewódzkich rad narodowych.

§ 4. 1. Planem, określonym w § 2 ust. 2, powinny być objęte uspołecznione zakłady pracy, w których występuje

niedobór kadr z wyższym wykształceniem, ze szczególnym uwzględnieniem potrzeb preferowanych branż rozwojowych i kombinatów.

2. W celu umożliwienia absolwentom dokonania wyboru miejsc pracy ustalona w planie liczba propozycji pracy powinna być wyższa o około 20% od przewidywanej liczby absolwentów podlegających planowemu zatrudnieniu.

3. Szczegółowe zasady ustalania i realizacji planu rozdziału absolwentów przez poszczególnych ministrów, przewodniczących prezydiów wojewódzkich rad narodowych, centralne organy organizacji spółdzielczych i społecznych oraz termin zgłaszania przez podległe jednostki zapotrzebowania na absolwentów określi Przewodniczący Komitetu Pracy i Płac w porozumieniu z zainteresowanymi ministrami.

§ 5. Zasady planowania i tryb rozdziału absolwentów, którzy zostali skierowani na studia wyższe za granicę, określi Przewodniczący Komitetu Pracy i Płac w porozumieniu z Ministrem Oświaty i Szkolnictwa Wyższego.

Rozdział 3.

Realizacja planu rozdziału absolwentów.

§ 6. Plan rozdziału absolwentów realizowany jest w drodze:

- 1) umów o stypendia fundowane,
- 2) umów przedwstępnych,
- 3) skierowań do pracy.

§ 7. Umowy o stypendia fundowane mogą być zawierane między studentami a zakładami pracy objętymi planem rozdziału absolwentów. Umowy o stypendia fundowane mogą być również zawierane między studentami a jednostkami nadrzędnymi nad zakładami pracy fundującymi stypendia na rzecz podległych zakładów.

§ 8. 1. Umowa o stypendium fundowane powinna określać w szczególności:

- 1) strony zawierające umowę,
- 2) zasady odbywania wstępnego stażu pracy lub praktyki zawodowej (podyplomowej) oraz miejsce odbywania tego stażu,
- 3) rodzaj pracy (w sposób ogólny), którą student ma wykonywać po odbyciu wstępnego stażu pracy lub praktyki zawodowej (podyplomowej), przy czym rodzaj pracy określony w umowie o stypendium fundowane powinien być zgodny z kierunkiem studiów odbywanych przez studenta,
- 4) przepisy regulujące wysokość wynagrodzenia za pracę,
- 5) okres, na jaki umowa o pracę będzie zawarta, łącznie z okresem wstępnego stażu pracy lub praktyki zawodowej (podyplomowej),
- 6) przewidywany termin podjęcia pracy.

2. Okres zatrudnienia przewidziany w umowie o stypendium fundowane obejmuje również okres odbywania wstępnego stażu pracy lub praktyki zawodowej (podyplomowej).

3. W umowach o stypendia fundowane zawieranych ze studentami kierunków studiów, dla których obowiązują specjalne warunki odbywania wstępnego stażu pracy lub praktyki zawodowej (podyplomowej), należy zastrzec, że w razie skierowania absolwenta na staż lub praktykę do innego zakładu pracy, odpowiadającego takim warunkom, przewidywany termin podjęcia pracy ulegnie przesunięciu o czas odbywania tego stażu (praktyki), a do przewidywanego w umowie stypendialnej okresu, na jaki umowa o pracę ma być zawarta, wliczy się okres odbywania stażu (praktyki).

4. W umowie o stypendium fundowane zawieranej ze studentem zamiejscowym należy zapewnić mieszkanie zgodnie z przepisami § 23—28 rozporządzenia.

5. Wzór umowy o stypendium fundowane ustali Minister Oświaty i Szkolnictwa Wyższego w porozumieniu z Przewodniczącym Komitetu Pracy i Płac oraz Ministrem Finansów.

6. Do umów o stypendia fundowane w sprawach nie unormowanych niniejszym rozporządzeniem stosuje się przepisy rozporządzenia o pomocy materialnej dla studentów szkół wyższych.

§ 9. 1. Absolwent, który w czasie studiów zawarł umowę o stypendium fundowane, obowiązany jest w ciągu 14 dni od dnia ukończenia studiów uzgodnić z pełnomocnikiem dokładną datę stawienia się do zakładu pracy, w celu podjęcia pracy. Podjęcie pracy powinno nastąpić nie później niż w ciągu dwóch miesięcy od dnia ukończenia studiów.

2. O ustalonym terminie podjęcia pracy przez absolwentą pełnomocnik zawiadamia zakład pracy, z którym absolwent zawarł umowę o stypendium fundowane, oraz organ do spraw zatrudnienia prezydium wojewódzkiej rady narodowej właściwej ze względu na siedzibę zakładu pracy.

§ 10. 1. Umowy przedwstępne mogą być zawierane między studentami a zakładami pracy objętymi planem rozdziału absolwentów.

2. Do umów przedwstępnych, o których mowa w ust. 1, stosuje się odpowiednio przepisy § 8 ust. 1—4 oraz § 9.

3. Przewodniczący Komitetu Pracy i Płac w porozumieniu z Centralną Radą Związków Zawodowych ustali wzór umowy przedwstępnej.

4. Wzór umowy przedwstępnej dla kandydatów na pracowników naukowo-dydaktycznych, zawieranej pomiędzy szkołami wyższymi a studentami, ustali Minister Oświaty i Szkolnictwa Wyższego w porozumieniu z Przewodniczącym Komitetu Pracy i Płac oraz Centralną Radą Związków Zawodowych.

§ 11. 1. Student obowiązany jest przedstawić zawartą umowę przedwstępną w terminie 14 dni od dnia jej zawarcia pełnomocnikowi do zarejestrowania.

2. Pełnomocnik wydaje decyzję w sprawie zarejestrowania umowy w terminie 14 dni od dnia przedstawienia umowy do zarejestrowania, powiadamiając o wydanej decyzji strony, które umowę zawarły.

3. Pełnomocnik może zwrócić się do komisji uczelnianej o opinię w sprawie zarejestrowania umowy.

§ 12. Pełnomocnik odmawia zarejestrowania umowy przedwstępnej, jeżeli jest ona niezgodna z przepisami, a w szczególności:

- 1) została zawarta z zakładem pracy nie objętym planem rozdziału absolwentów,
- 2) określony w umowie rodzaj pracy nie odpowiada kierunkowi studiów odbywanych przez studenta.

§ 13. Zarejestrowana umowa przedwstępna wiąże strony od dnia jej zawarcia.

§ 14. 1. Umowa przedwstępna może być rozwiązana z uzasadnionych powodów przez każdą ze stron lub w drodze porozumienia stron, po uprzednim uzyskaniu zgody pełnomocnika wyrażonej na piśmie, w szczególności w razie nieukończenia przez studenta studiów w przewidzianym terminie.

2. Pełnomocnik obowiązany jest wypowiedzieć się w sprawie rozwiązania umowy przedwstępnej w terminie 14 dni od dnia otrzymania wniosku.

§ 15. 1. Absolwenci, którzy w czasie studiów nie zawarli umów o stypendia fundowane lub umów przedwstępnych, zawierają umowy o pracę na podstawie skierowań do pracy.

2. Skierowania do pracy wydawane są studentom ostatniego roku studiów w okresie 3 ostatnich miesięcy poprzedzających przewidywany termin ukończenia studiów.

3. Absolwent, który nie otrzymał skierowania do pracy w czasie studiów, obowiązany jest w ciągu 14 dni od dnia ukończenia studiów zgłosić się do pełnomocnika po przydział skierowania.

§ 16. 1. Skierowanie do pracy wydaje pełnomocnik uwzględniając opinię komisji uczelnianej.

2. Przydział skierowania do pracy (ust. 1) następuje w obecności studenta (absolwenta) wezwanego w tym celu przez pełnomocnika, po przeprowadzeniu z nim rozmowy w celu ustalenia, jaki zakład pracy najbardziej mu odpowiada. Studentowi (absolwentowi) należy przedstawić wykaz zakładów pracy, do których można go skierować zgodnie z kierunkiem studiów. Jeżeli student nie wyraża zgody na skierowanie go do żadnego z proponowanych zakładów pracy, o skierowaniu decyduje pełnomocnik.

3. Student (absolwent) może w ciągu czternastu dni zwrócić się do pełnomocnika o zmianę skierowania.

4. Pełnomocnik w porozumieniu z przedstawicielem komisji uczelnianej obowiązany jest w obecności studenta (absolwenta) ponownie szczegółowo rozpatrzyć sprawę jego skierowania i w miarę możliwości uzgodnić z nim przydział skierowania do pracy.

5. Jeżeli student (absolwent) nie zgłosił się po przydział skierowania do pracy, rozpatrzenie jego sprawy należy przesunąć na dalszy termin, nie krótszy niż trzy dni, i powiadomić studenta (absolwenta) o wyznaczonym terminie. Jeżeli student (absolwent) ponownie nie zgłosił się po przydział skierowania bez usprawiedliwionych przyczyn, pełnomocnik przydziela skierowanie do pracy bez wysłuchania studenta (absolwenta).

6. Tryb powoływania, zasady i zakres działania komisji uczelnianych ustala ministrowie, którym podlegają szkoły wyższe, w porozumieniu z Przewodniczącym Komitetu Pracy i Płac.

§ 17. Odpis wydanego skierowania pełnomocnik przesyła do zakładu pracy.

§ 18. Do skierowań do pracy stosuje się odpowiednio przepisy § 8 ust. 1—4 oraz § 9.

§ 19. 1. Przewodniczący Komitetu Pracy i Płac określa szczegółowo zadania i zasady działania pełnomocników, z tym że może ustalić zadania nie przewidziane w rozporządzeniu, mając na celu prawidłowy przebieg realizacji przepisów ustawy.

2. Tryb działania pełnomocników Przewodniczący Komitetu Pracy i Płac określa w porozumieniu z właściwymi ministrami, którym podlegają szkoły wyższe.

§ 20. Przewodniczący Komitetu Pracy i Płac jest służbowym przełożonym pełnomocników.

Rozdział 4.

Zawieranie umów o pracę.

§ 21. 1. Absolwent obowiązany jest zgłosić się w zakładzie pracy w terminie określonym zgodnie z przepisem § 9 w celu podjęcia pracy.

2. Organ do spraw zatrudnienia prezydium rady narodowej, właściwej dla miejsca stałego pobytu absolwenta albo

dla siedziby szkoły wyższej, wyda absolwentowi na wniosek pełnomocnika bilet kredytowany na przejazd do zakładu pracy w celu podjęcia pracy.

3. Zakład pracy obowiązany jest najpóźniej w dniu następującym po zgłoszeniu się absolwenta do pracy zawrzeć z nim umowę o pracę na czas określony, zgodnie z warunkami ustalonymi w umowie stypendialnej lub przedwstępnej albo w skierowaniu do pracy. Jeżeli absolwent obowiązany jest odbyć w zakładzie pracy wstępny staż pracy, w umowie o pracę należy również określić zasady odbywania i czas trwania stażu zgodnie z obowiązującymi w tym zakresie przepisami, z zastrzeżeniem przepisów niniejszego rozporządzenia. Okres odbywania wstępnego stażu pracy wlicza się do czasu zatrudnienia określonego w umowie o pracę.

4. Do umów, o których mowa w ust. 3, nie mają zastosowania przepisy zobowiązujące zakłady pracy do zawarcia umów na czas nieokreślony z absolwentami szkoły wyższej podejmującymi pracę w celu odbycia wstępnego stażu pracy.

Rozdział 5.

Świadczenia zakładów pracy na rzecz pracowników-absolwentów.

§ 22. 1. Po zawarciu umowy o pracę zakład pracy, wypłacający wynagrodzenie z dołu, obowiązany jest na żądanie pracownika-absolwenta wypłacić mu zaliczkę, najpóźniej w dniu następnym po zgłoszeniu żądania, w wysokości jednego miesięcznego wynagrodzenia. Zaliczkę tę zakład pracy potrąca z wynagrodzenia pracownika w 12 miesięcznych równych ratach.

2. Pracownik-absolwent może zgłosić żądanie wypłacenia mu zaliczki w ciągu pierwszego miesiąca zatrudnienia.

§ 23. 1. Zakład pracy zatrudniający pracownika-absolwenta zamieszcowego jest obowiązany udzielić mu pomocy w uzyskaniu mieszkania w spółdzielni mieszkaniowej typu lokatorskiego.

2. Na wniosek pracownika-absolwenta zamieszcowego zakład pracy może udzielić mu pomocy w uzyskaniu mieszkania w spółdzielni własnościowej.

3. Zakład pracy powinien przydzielić pracownikowi-absolwentowi zamieszcowemu mieszkanie w domu zakładowym, jeżeli rodzaj pracy wykonywanej przez tego pracownika kwalifikuje go do załogi awaryjnej lub jeżeli w danej miejscowości nie przewiduje się oddawania do użytku mieszkań wybudowanych przez spółdzielnię mieszkaniową typu lokatorskiego, w okresie dwóch lat od rozpoczęcia pracy przez absolwenta.

4. W wypadkach określonych w ust. 3, w razie braku domu zakładowego, zakład pracy zapewni mieszkanie pracownikowi-absolwentowi zamieszcowemu w porozumieniu z prezydium właściwej rady narodowej.

5. Pracownikowi-absolwentowi, który podejmuje pracę w prezydium rady narodowej lub podległym mu zakładzie pracy, przydziela się mieszkanie — w przypadkach określonych w ust. 3 — w ramach budownictwa mieszkaniowego rad narodowych.

§ 24. 1. Pomoc zakładu pracy, o której mowa w § 23 ust. 1 i 2, polega na:

- 1) skierowaniu pracownika-absolwenta zamieszcowego do spółdzielni mieszkaniowej (przyzakładowej, międzyzakładowej lub powszechnej), z którą zakład pracy zawarł w tym celu odpowiednią umowę (ust. 2),

- 2) udzieleniu pracownikowi-absolwentowi zamieszcowemu pożyczki na opłacenie części wkładu własnego w spółdzielni mieszkaniowej. Pożyczki te udzielane są:

- a) pracownikom-absolwentom zatrudnionym w przedsiębiorstwach tworzących zakładowe fundusze mieszkaniowe — ze środków tego funduszu,
- b) pracownikom-absolwentom zatrudnionym w pozostałych zakładach pracy — przez właściwe banki na wniosek zakładu pracy.

2. Zakład pracy, planujący zatrudnienie pracowników-absolwentów zamieszcowych, powinien zawrzeć ze spółdzielnią mieszkaniową umowę zapewniającą przyjęcie takich pracowników na członków spółdzielni i przydzielanie im mieszkań w określonym terminie.

3. Na budowę mieszkań, o których mowa w ust. 2, spółdzielnie mieszkaniowe mogą otrzymać dodatkowo bezprocentowy kredyt bankowy w wysokości odpowiadającej wkładowi mieszkaniowemu. Kredyt ten podlega spłacie z chwilą przydzielenia mieszkań przyjętym na członków spółdzielni zamieszcowym pracownikom-absolwentom i studentom.

4. Pomocy, określonej w ust. 1, udziela się również zamieszcowym studentom, którzy zawarli umowę stypendialną lub przedwstępną, a także absolwentom, którzy podjęli pracę w miejscu stałego zamieszkania w miejscowości nie będącej miastem wojewódzkim lub miastem stanowiącym powiat miejski.

5. Minister Finansów określi zasady udzielania pożyczek, o których mowa w ust. 1 pkt 2 lit. b).

§ 25. 1. Wysokość pożyczki z zakładowego funduszu mieszkaniowego, o której mowa w § 24 ust. 1 pkt 2 lit. a), wynosi 66% do 80% wysokości wkładu własnego, obowiązującego w danej miejscowości w spółdzielniach mieszkaniowych typu lokatorskiego. O wysokości przyznanej pożyczki decyduje zakład pracy, uwzględniając sytuację materialną osoby otrzymującej pożyczkę.

2. Zakład pracy ma prawo wpłacić spółdzielni mieszkaniowej część wkładu własnego, określonego w ust. 1, po zawarciu ze studentem umowy stypendialnej lub po zarejestrowaniu umowy przedwstępnej.

3. Spłata pożyczki, o której mowa w ust. 1 i 2, następuje po upływie roku od daty przydzielenia pracownikowi-absolwentowi zamieszcowemu mieszkania w spółdzielni mieszkaniowej w ratach miesięcznych w ciągu 5 lat.

4. Po upływie okresu pracy przewidzianego w umowie stypendialnej, przedwstępnej lub w skierowaniu do pracy, jeżeli umowa o pracę stała się umową zawartą na czas nieokreślony, zakład pracy może przedłużyć okres spłaty pozostałej części pożyczki do lat 10.

5. Spłata pozostałej części pożyczki powinna jednakże nastąpić zgodnie z terminem określonym w ust. 3, jeżeli umowa o pracę zostanie rozwiązana przez pracownika lub z jego winy.

6. Po spłaceniu przez pracownika co najmniej połowy pożyczki — zakład pracy może w części lub całości umorzyć pozostałą nie spłaconą część pożyczki.

7. W szczególnie uzasadnionych wypadkach, jeśli dochody miesięczne netto w przeliczeniu na 1 członka rodziny wynoszą mniej niż 1.000 zł, zakład pracy może umorzyć pożyczkę w całości.

8. W razie rezygnacji pracownika-absolwenta zamieszcowego z mieszkania spółdzielczego albo wystąpienia ze spółdzielni i wycofania wkładu własnego, zarząd spółdzielni mieszkaniowej obowiązany jest potrącić z tego wkładu nie spłaconą część pożyczki i zwrócić ją zakładowi pracy.

9. Przepisy ust. 1—8 mają odpowiednie zastosowanie do pożyczek udzielanych przez właściwe banki na wniosek zakładów pracy (§ 24 ust. 1 pkt 2 lit. b).

§ 26. 1. Do czasu przydzielenia mieszkania, o którym mowa w § 23, zakład pracy obowiązany jest przydzielić pracownikowi-absolwentowi zamiejscowemu odpowiednie pomieszczenie zastępcze w hotelu robotniczym lub zakładowym domu mieszkalnym albo w innym domu będącym w dyspozycji zakładu.

2. Pracownikowi-absolwentowi zamiejscowemu, który zostaje w związku małżeńskim zawartym przed podjęciem pracy lub posiada dzieci, zakład pracy obowiązany jest nie później niż po upływie 6 miesięcy od daty rozpoczęcia pracy zapewnić, na żądanie pracownika, co najmniej takie pomieszczenie zastępcze, by mógł on zamieszkać razem z najbliższymi członkami rodziny (współmałżonkiem i dziećmi).

§ 27. 1. Brak zgody pracownika-absolwenta na wstąpienie do spółdzielni mieszkaniowej typu lokatorskiego zwalnia zakład pracy od obowiązku zapewnienia mu mieszkania, jednakże zakład pracy jest obowiązany w tym wypadku zapewnić pracownikowi-absolwentowi zamiejscowemu pomieszczenie zastępcze w okresie pracy przewidzianym w umowie stypendialnej lub przedwstępnej albo w skierowaniu do pracy.

2. Przepis ust. 1 nie dotyczy pracowników-absolwentów, o których mowa w § 23 ust. 3.

§ 28. 1. Jeżeli zakład pracy nie ma możliwości zapewnienia pomieszczenia zastępczego, obowiązany jest pomóc pracownikowi-absolwentowi zamiejscowemu w wynajęciu lokalu mieszkalnego oraz pokrywać różnicę pomiędzy czynszem płaconym za wynajęty lokal przez pracownika-absolwenta a wysokością opłaty za pomieszczenie zastępcze w granicach do 300 zł miesięcznie. Różnicę tę zakład pracy może pokrywać przez okres nie przekraczający sześciu miesięcy. Wypłacanie różnicy przez czas dłuższy wymaga zgody jednostki nadrzędnej.

2. Zakład pracy, który w dniu zgłoszenia się pracownika-absolwenta do pracy nie ma możliwości zapewnienia mu mieszkania lub odpowiedniego pomieszczenia zastępczego zgodnie z przepisami §§ 23 i 26, obowiązany jest zapewnić pracownikowi-absolwentowi miejsce w hotelu na okres 14 dni i pokryć związane z tym koszty.

§ 29. Pracownikom-absolwentom zamiejscowym, którzy w związku z podjęciem pracy zameldowali się na pobyt stały w miejscowości będącej siedzibą zakładu pracy lub w miejscowości, z której dojazd do zakładu pracy i z powrotem nie przekracza dwóch godzin, zakład pracy obowiązany jest zwrócić koszty przeniesienia. Koszty przeniesienia oblicza się według zasad obowiązujących w tym zakresie w stosunku do pracowników administracji państwowej.

§ 30. Niezależnie od uprawnień określonych w §§ 22—29 pracownikom-absolwentom przysługują inne dodatkowe uprawnienia przewidziane w przepisach szczególnych.

Rozdział 6.

Uprawnienia absolwenta w razie niezawarcia przez zakład pracy umowy o pracę oraz tryb postępowania w tych sprawach.

§ 31. 1. Zakład pracy, który wbrew ustawie nie zawarł z absolwentem umowy o pracę, pomimo że absolwent stawił się w zakładzie pracy w celu podjęcia pracy (§ 21 ust. 1), obowiązany jest wypłacić absolwentowi odszkodowanie w wysokości wynagrodzenia, jakie by mu przysługiwało po pod-

jęciu pracy za okres pozostawania absolwenta bez pracy, nie mniej jednak niż za jeden miesiąc i nie więcej niż za trzy miesiące.

2. Wypłata odszkodowania powinna nastąpić:

- 1) najpóźniej na trzeci dzień po stawieniu się absolwenta (ust. 1) — w wysokości miesięcznego wynagrodzenia,
- 2) po upływie miesiąca i następnie po upływie dwóch miesięcy od dnia pierwszej wypłaty — każdorazowo w wysokości miesięcznego wynagrodzenia, jeżeli absolwent nadal pozostaje bez pracy.

3. Wypłata odszkodowania, o którym mowa w ust. 2 pkt 2, następuje na podstawie zaświadczenia pełnomocnika stwierdzającego fakt pozostawania absolwenta bez pracy.

§ 32. 1. Absolwent, o którym mowa w § 31 ust. 1, obowiązany jest powiadomić niezwłocznie o niezawarciu z nim umowy o pracę organ do spraw zatrudnienia przydzielnicy narodowej właściwej ze względu na siedzibę zakładu pracy.

2. Organ zatrudnienia (ust. 1) podejmuje interwencję w zakładzie pracy, a jeżeli interwencja nie doprowadzi do zawarcia umowy o pracę w ciągu 7 dni od dnia, w którym absolwent zgłosił się do zakładu pracy, organ zatrudnienia zawiadamia o niezawarciu umowy o pracę jednostkę nadrzędną nad zakładem pracy.

3. Absolwent po upływie terminu, o którym mowa w ust. 2, obowiązany jest niezwłocznie zwrócić się do pełnomocnika o wydanie mu nowego skierowania do pracy.

4. Skierowanie do pracy, o którym mowa w ust. 3, powinno być wydane z zachowaniem przepisów §§ 16—18 w takim terminie, aby absolwent mógł podjąć pracę nie później niż w ciągu trzech miesięcy licząc od dnia, w którym zgłosił się w celu podjęcia pracy, a zakład pracy odmówił zawarcia umowy o pracę.

§ 33. W wypadkach określonych w § 31 ust. 1 zakład pracy jest obowiązany zwrócić absolwentowi zamiejscowemu:

- 1) koszty przejazdu do miejscowości stałego pobytu lub na żądanie absolwenta — do siedziby pełnomocnika, a jeżeli absolwent nie otrzymał biletu kredytowanego na przejazd do zakładu pracy (§ 21 ust. 2) — również koszty przejazdu do zakładu pracy, według zasad obowiązujących przy podróżach służbowych.
- 2) koszty pobytu absolwenta w hotelu, jednak za okres nie dłuższy niż 7 dni.

Rozdział 7.

Niezgłoszenie się absolwenta do zakładu pracy w przewidzianym terminie.

§ 34. 1. Absolwent, który nie zgłosił się do zakładu pracy w terminie określonym w § 21 ust. 1, powinien niezwłocznie powiadomić zakład pracy o przyczynie niestawiennictwa i o przewidzianym terminie stawienia się w zakładzie.

2. Usprawiedliwienie niestawiennictwa absolwenta następuje zgodnie z przepisami o usprawiedliwianiu nieobecności w pracy.

3. Zakład pracy może odmówić z uzasadnionych powodów zawarcia umowy o pracę z absolwentem, który z przyczyn usprawiedliwionych nie zgłosił się do pracy przez czas dłuższy niż jeden miesiąc albo który bez usprawiedliwienia zgłosił się do zakładu pracy z opóźnieniem przekraczającym trzy dni.

4. O odmowie zawarcia z absolwentem umowy o pracę z przyczyn podanych w ust. 3 zakład pracy powiadamia nie-

zwłocznie absolwenta, organ do spraw zatrudnienia prezydium rady narodowej właściwej ze względu na siedzibę zakładu pracy oraz pełnomocnika.

5. Do absolwentów, z którymi zakłady pracy zawarły umowy o pracę pomimo niestawienia się w terminie określonym w § 21 ust. 1, mają zastosowanie przepisy dotyczące pracowników-absolwentów, a do absolwentów, z którymi zakłady pracy nie zawarły umowy o pracę, pomimo że zgłosili się oni do zakładu przed upływem terminów określonych w ust. 3 — przepisy §§ 31—33.

6. Absolwent, z którym zakład pracy nie zawarł umowy o pracę z powodu niemożności zgłoszenia się do pracy przez czas dłuższy niż jeden miesiąc z przyczyn usprawiedliwionych, obowiązany jest zwrócić się do pełnomocnika w celu uzyskania skierowania do pracy z późniejszym terminem jej rozpoczęcia lub zwolnienia od wykonywania obowiązku przewidzianego w ustawie.

§ 35. W razie niepodjęcia przez absolwenta pracy bez usprawiedliwionej przyczyny w terminie przewidzianym w § 21 ust. 1 i § 34 ust. 3 zakład pracy powiadamia pełnomocnika, który występuje do organu właściwego do wydawania orzeczeń o obowiązku zwrotu kosztów wykształcenia (§ 49 ust. 1).

Rozdział 8.

Załatwianie wniosków pracowników-absolwentów oraz rozstrzyganie sporów między pracownikami a zakładami pracy.

§ 36. 1. Zakład pracy obowiązany jest wnikliwie badać zażalenia i wnioski zgłaszane przez pracownika-absolwenta i powiadamiać go o podjętych decyzjach.

2. Pracownik-absolwent może zwrócić się do jednostki nadrzędnej nad zakładem pracy, jeżeli decyzję, o której mowa w ust. 1, uważa za niewystarczającą. Jednostka nadrzędna obowiązana jest zastosować odpowiednie środki w celu usunięcia nieporozumień między zakładem pracy a pracownikiem-absolwentem.

3. Sprawy, o których mowa w ust. 1 i 2, powinny być załatwiane w trybie przewidzianym przy rozpatrywaniu skarg i wniosków.

§ 37. 1. Pracownik-absolwent zamiejscowy, któremu nie przydzielono mieszkania lub pomieszczenia zastępczego (§§ 23—25 i § 26 ust. 1) i który nie mógł wynająć innego lokalu mieszkalnego (§ 28 ust. 1), może w terminie 14 dni od dnia zgłoszenia się do zakładu pracy rozwiązać umowę o pracę bez wypowiedzenia.

2. Rozwiązanie umowy o pracę może nastąpić po uzyskaniu zaświadczenia organu do spraw zatrudnienia prezydium rady narodowej właściwej ze względu na siedzibę zakładu pracy potwierdzającego okoliczności, o których mowa w ust. 1.

3. Organ określony w ust. 2 obowiązany jest wydać zaświadczenie po zbadaniu sprawy i na podstawie opinii organu do spraw lokalowych prezydium rady narodowej w terminie siedmiu dni od dnia zgłoszenia przez pracownika-absolwenta wniosku o wydanie takiego zaświadczenia.

4. Po rozwiązaniu umowy o pracę (ust. 1 i 2) absolwent obowiązany jest niezwłocznie zwrócić się do pełnomocnika w celu uzyskania nowego skierowania do pracy. O rozwiązaniu umowy o pracę pełnomocnik powiadamia jednostkę nadrzędną nad zakładem pracy.

5. Zakład pracy obowiązany jest wypłacić pracownikowi-absolwentowi, który rozwiązał umowę o pracę zgodnie z postanowieniami ust. 1—3, odszkodowanie na zasadach określonych w § 31, z tym że kwotę odszkodowania przewidzia-

ną w § 31 ust. 2 pkt 1 zmniejsza o kwotę pobranej przez pracownika-absolwenta zaliczki lub wynagrodzenia za pracę.

§ 38. Pracownik-absolwent, a także zakład pracy w porozumieniu z pracownikiem-absolwentem mogą wystąpić do jednostki nadrzędnej nad zakładem pracy o przeniesienie pracownika-absolwenta do innego zakładu pracy, podporządkowanego tej jednostce.

§ 39. 1. Do rozpatrywania spraw wynikłych w związku z zatrudnieniem pracownika-absolwenta powołany jest organ do spraw zatrudnienia prezydium wojewódzkiej rady narodowej właściwej ze względu na miejsce zatrudnienia, zwany w dalszym ciągu rozporządzenia „organem zatrudnienia”.

2. Organ zatrudnienia rozpatruje sprawy na wniosek pracownika-absolwenta lub zakładu pracy w razie:

- 1) naruszenia przez zakład pracy podstawowych obowiązków względem pracownika-absolwenta,
- 2) nieuwzględnienia przez jednostkę nadrzędną wniosku pracownika-absolwenta o przeniesienie go do innego zakładu pracy podległego tej jednostce (§ 38),
- 3) innych niż wymienione w pkt 1—2 sprawach, jeżeli interwencje podjęte w trybie § 36 nie dały pozytywnego wyniku,
- 4) powstania warunków uzasadniających odroczenie lub zwolnienie pracownika-absolwenta od wykonywania obowiązku przewidzianego w ustawie, bądź skierowania go do innego zakładu pracy.

3. Organ zatrudnienia po zbadaniu sprawy oraz po wysłuchaniu pracownika-absolwenta i przedstawiciela zakładu pracy w razie niemożności innego rozstrzygnięcia sprawy wydaje decyzję, w której orzeka o:

- 1) rozwiązaniu umowy o pracę i skierowaniu pracownika-absolwenta do innego zakładu pracy; skierowanie do zakładu położonego na terenie innego województwa następuje w porozumieniu z organem do spraw zatrudnienia prezydium właściwej wojewódzkiej rady narodowej,
- 2) odroczeniu pracownikowi-absolwentowi wykonywania obowiązku przewidzianego w ustawie,
- 3) zwolnieniu pracownika-absolwenta od wykonywania obowiązku przewidzianego w ustawie.

4. W razie stwierdzenia, że pracownik-absolwent uchyla się od wykonywania obowiązku przewidzianego w ustawie organ zatrudnienia wydaje orzeczenie o obowiązku zwrotu kosztów wykształcenia (§ 49).

§ 40. 1. Pracownikowi-absolwentowi i zakładowi pracy przysługuje w terminie 14 dni od dnia doręczenia decyzji odwołanie do Przewodniczącego Komitetu Pracy i Płac. Odwołanie wnosi się do organu zatrudnienia.

2. W razie niewniesienia odwołania decyzja organu zatrudnienia jest ostateczna.

3. Jeżeli w decyzji, o której mowa w ust. 2, orzeczono o skierowaniu pracownika-absolwenta do innego zakładu pracy lub o zwolnieniu albo o odroczeniu obowiązku przewidzianego w ustawie — skierowanie lub odpowiednie zaświadczenie wydaje organ zatrudnienia.

§ 41. 1. Przewodniczący Komitetu Pracy i Płac powoła komisję do rozpatrywania spraw związanych z zatrudnieniem pracowników-absolwentów, zwaną w dalszym ciągu rozporządzenia Komisją Centralną.

2. W skład Komisji Centralnej wchodzi:

- 1) przedstawiciel Komitetu Pracy i Płac jako przewodniczący,

- 2) przedstawiciel Ministra Oświaty i Szkolnictwa Wyższego,
- 3) przedstawiciel Centralnej Rady Związków Zawodowych,
- 4) przedstawiciel Zarządu Głównego Związku Młodzieży Socjalistycznej,
- 5) przedstawiciel Zarządu Głównego Związku Młodzieży Wiejskiej,
- 6) przedstawiciel Rady Naczelnej Zrzeszenia Studentów Polskich.

3. Na posiedzenia Komisji Centralnej powinien być zapraszany przedstawiciel ministra nadzorującego szkołę wyższą, którą pracownik-absolwent ukończył, oraz przedstawiciel ministra (przewodniczącego prezydium wojewódzkiej rady narodowej) nadzorującego zakład pracy, w którym absolwent jest lub był zatrudniony.

§ 42. 1. Komisja Centralna rozpatruje odwołania, o których mowa w § 40 ust. 1. Komisja Centralna może wezwać na posiedzenie pracownika-absolwenta i przedstawiciela zakładu pracy.

2. Komisja Centralna uchwała wnioski większością głosów, a przy równej liczbie głosów decyduje głos przewodniczącego.

3. Wnioski Komisji Centralnej przedkładane są Przewodniczącemu Komitetu Pracy i Płac w celu wydania decyzji.

4. Decyzja Przewodniczącego Komitetu Pracy i Płac jest ostateczna.

§ 43. 1. W razie wydania przez Przewodniczącego Komitetu Pracy i Płac decyzji o skierowaniu pracownika-absolwenta do innego zakładu pracy, o zwolnieniu lub o odroczeniu obowiązku przewidzianego w ustawie — skierowanie lub odpowiednie zaświadczenie wydaje organ zatrudnienia wskazany w decyzji.

2. W razie stwierdzenia, że pracownik-absolwent uchyla się od wykonywania obowiązku przewidzianego w ustawie, Komitet Pracy i Płac przekazuje sprawę do organu zatrudnienia w celu wydania orzeczenia o obowiązku zwrotu kosztów wykształcenia (§ 49).

§ 44. 1. Tryb postępowania określony w §§ 39—43 nie narusza uprawnień pracowników-absolwentów do występowania na drogę sądową i do komisji rozjemczych według przepisów ogólnie obowiązujących.

2. Rozwiązanie umowy o pracę przed upływem terminu, na który została ona zawarta, zarówno przez pracownika-absolwenta, jak i przez zakład pracy, poza wypadkami określonymi w § 37 ust. 1 i 2 oraz w § 38, może nastąpić tylko z zachowaniem przepisów § 39 ust. 3 i 4 i § 40 ust. 1.

Rozdział 9.

Zasady postępowania w razie niezgłoszenia się absolwenta do skierowania do pracy.

§ 45. 1. Pełnomocnik obowiązany jest wezwać absolwenta, który pomimo obowiązku przewidzianego w § 15 ust. 3, § 32 ust. 3, § 34 ust. 6 i § 37 ust. 4 nie zgłosił się po odbiór skierowania, a także w razie niezgłoszenia się absolwenta w celu ustalenia daty stawienia się do zakładu pracy (§ 9 ust. 1, § 10 ust. 2 i § 18).

2. Wezwanie, o którym mowa w ust. 1, pełnomocnik wysłał do ostatniego miejsca zamieszkania wskazanego przez absolwenta szkole wyższej lub pełnomocnikowi.

3. W razie niezgłoszenia się absolwenta na wezwanie (ust. 1) pełnomocnik występuje do organu właściwego do wydawania orzeczeń o obowiązku zwrotu kosztów wykształcenia (§ 49 ust. 1).

4. Przepisy ust. 1—3 stosuje się odpowiednio do organów zatrudnienia w razie wydania przez te organy skierowania do pracy (§ 40 ust. 3 pkt 1 i § 43 ust. 1).

Rozdział 10.

Odroczenie wykonywania obowiązku przewidzianego w ustawie.

§ 46. 1. Pełnomocnik w porozumieniu z komisją uczelnianą odraża absolwentowi wykonywanie obowiązku przewidzianego w ustawie, jeżeli jest to uzasadnione:

- 1) długotrwałą chorobą nie kwalifikującą jednak absolwenta do uzyskania inwalidztwa I lub II grupy — stwierdzoną odpowiednim zaświadczeniem komisji lekarskiej,
- 2) urodzeniem dziecka i koniecznością zapewnienia mu opieki,
- 3) powołaniem do pełnienia funkcji z wyboru w organizacji społecznej lub politycznej,
- 4) przyjęciem na asystenckie studia przygotowawcze.

2. Pełnomocnik po zasięgnięciu opinii szkoły wyższej w porozumieniu z komisją uczelnianą może odroczyć absolwentowi wykonywanie obowiązku przewidzianego w ustawie, jeżeli absolwent bezpośrednio po ukończeniu studiów zostanie przyjęty na studia doktoranckie lub na dalsze studia wyższe, do których podjęcia wymagane jest posiadanie dyplomu szkoły wyższej.

3. Przepisy ust. 1 i 2 stosuje się odpowiednio do pracowników-absolwentów. Odroczenia udziela organ zatrudnienia prezydium wojewódzkiej rady narodowej właściwej ze względu na siedzibę zakładu pracy w porozumieniu z tym zakładem.

4. Po upływie okresu odroczenia absolwent (pracownik-absolwent) powinien niezwłocznie zgłosić się do pełnomocnika (organu zatrudnienia, o którym mowa w ust. 3) w celu uzyskania skierowania do pracy; w razie niezgłoszenia się stosuje się odpowiednio przepisy § 45. Od obowiązku zgłoszenia się do pełnomocnika (organu zatrudnienia) zwolnieni są absolwenci (pracownicy-absolwenci), którzy po ukończeniu asystenckich studiów przygotowawczych zostali powołani na stanowiska pracowników naukowo-dydaktycznych.

5. Przewodniczący Komitetu Pracy i Płac może odroczyć na wniosek absolwenta (pracownika-absolwenta) wykonywanie obowiązku przewidzianego w ustawie w szczególnie uzasadnionych wypadkach innych niż wymienione w ust. 1 i 2.

Rozdział 11.

Zwolnienia od wykonywania obowiązku przewidzianego w ustawie.

§ 47. 1. Od wykonywania obowiązku przewidzianego w ustawie są zwolnieni:

- 1) absolwenci, którzy przedstawiają zaświadczenie stwierdzające inwalidztwo I lub II grupy,
- 2) absolwenci, którzy po ukończeniu studiów zostali powołani do zawodowej lub okresowej służby wojskowej,
- 3) absolwenci, którzy po ukończeniu studiów wyższych podejmą pracę w szkole wyższej w charakterze pracowników naukowo-dydaktycznych,
- 4) absolwenci, którzy po ukończeniu studiów wyższych zostaną przyjęci na asystenckie studia przygotowawcze

i studia te ukończą, a następnie powołani zostaną na stanowisko pracownika naukowo-dydaktycznego w szkole wyższej.

2. Pracownicy-absolwenci, o których mowa w ust. 1 pkt 3 i 4, podlegają jednak obowiązkowi przewidzianemu w ustawie, jeżeli przed upływem trzech lat od dnia podjęcia pracy w szkole wyższej stosunek pracy ulegnie rozwiązaniu.

3. Pełnomocnik w porozumieniu z komisją uczelnianą może zwolnić absolwenta od wykonywania obowiązku przewidzianego w ustawie, jeżeli jest to uzasadnione wyjątkowo ważnymi okolicznościami.

4. Pracownicy-absolwenci, którzy ulegną inwalidztwu I lub II grupy, są zwolnieni od wykonywania obowiązku przewidzianego w ustawie.

5. Pracownik-absolwent może być zwolniony od wykonywania obowiązku przewidzianego w ustawie w trybie określonym w §§ 39 i 42.

6. Zaświadczenia o zwolnieniu od wykonywania obowiązku przewidzianego w ustawie wydaje:

- 1) pełnomocnik — w wypadkach określonych w ust. 1 i 3,
- 2) organ zatrudnienia — w wypadkach określonych w ust. 4 i w § 39 ust. 3 pkt 3.

§ 48. Absolwenci, o których mowa w § 47 ust. 1 pkt 3 i 4, korzystają ze świadczeń określonych w rozdziale 5 rozporządzenia.

Rozdział 12.

Wydawanie orzeczeń o obowiązku zwrotu kosztów wykształcenia.

§ 49. 1. Organem orzekającym o obowiązku zwrotu kosztów wykształcenia, zwanym dalej „organem orzekającym”, jest organ do spraw zatrudnienia prezydium wojewódzkiej rady narodowej:

- 1) właściwej ze względu na siedzibę pełnomocnika, który występuje z wnioskiem o wszczęcie postępowania w wypadkach określonych w § 35 i w § 45 ust. 3,
- 2) właściwej ze względu na miejsce zatrudnienia pracownika-absolwenta w wypadkach określonych w § 39 ust. 4 i § 43 ust. 2 oraz § 46 ust. 4.

2. W wypadkach określonych w ust. 1 pkt 2 organ orzekający wszczyna postępowanie z urzędu.

3. Przez koszty wykształcenia rozumie się koszty wykształcenia absolwenta określone w trybie przewidzianym w ustawie oraz otrzymane w toku studiów stypendia (art. 7 ust. 1 ustawy).

§ 50. Wniosek, o którym mowa w § 49 ust. 1 pkt 1, powinien zawierać:

- 1) dane personalne absolwenta,
- 2) określenie sumy podlegającej zwrotowi,
- 3) wskazanie podstawy faktycznej i prawnej uzasadniającej obowiązek zwrotu kosztów wykształcenia.

§ 51. Organ orzekający obowiązany jest zawiadomić absolwenta (pracownika-absolwenta) o wszczęciu postępowania w sprawie zwrotu kosztów wykształcenia i zażądać przedstawienia wyjaśnień na piśmie w terminie 7 dni od dnia doręczenia zawiadomienia.

§ 52. Organ orzekający podejmuje decyzje o umorzeniu postępowania, jeżeli absolwent (pracownik-absolwent) wykonał lub wykonał obowiązek przewidziany w ustawie albo został od tego obowiązku zwolniony.

§ 53. 1. Jeżeli pracownik-absolwent przepracował tylko część okresu ustalonego w umowie o pracę (art. 2 ustawy), orzeka się o zwrocie kosztów wykształcenia proporcjonalnie do nie przepracowanego okresu czasu.

2. Przepis ust. 1 stosuje się odpowiednio do wypadków, o których mowa w art. 8 ust. 2 ustawy.

§ 54. Organ orzekający doręcza decyzję absolwentowi (pracownikowi-absolwentowi) wyznaczając w niej termin uiszczenia należności z zastrzeżeniem, że w razie nieuiszczenia należności w terminie zostanie wszczęte postępowanie egzekucyjne w trybie administracyjnym.

§ 55. Od decyzji organu orzekającego odwołanie nie przysługuje.

§ 56. Organami egzekucji administracyjnej są organy finansowe prezydium rady narodowej właściwej zgodnie z przepisami o egzekucji administracyjnej.

§ 57. W sprawach wszczętych z powództwa absolwenta (pracownika-absolwenta) o ustalenie, że należność nie istnieje w całości lub w części (art. 7 ust. 4 ustawy) przedstawicielem Skarbu Państwa jest organ orzekający. Organ ten zastępuje w postępowaniu sądowym również zakład pracy, który wypłacał stypendium fundowane, w wypadku gdy powództwo absolwenta (pracownika-absolwenta) dotyczy otrzymanego w toku studiów stypendium fundowanego.

§ 58. W sprawach nie unormowanych przepisami §§ 49—56 stosuje się odpowiednio przepisy o egzekucji administracyjnej.

§ 59. 1. Absolwent zarówno w czasie postępowania przed organem orzekającym, jak i po wydaniu orzeczenia o obowiązku zwrotu kosztów wykształcenia, może zwrócić się o wydanie mu skierowania do pracy.

2. Skierowanie do pracy wydaje organ do spraw zatrudnienia prezydium wojewódzkiej rady narodowej, właściwej ze względu na siedzibę zakładu pracy, w którym absolwent był zatrudniony na podstawie umowy stypendialnej lub przedwstępnej albo skierowania do pracy, a jeżeli absolwent nie podjął tej pracy — pełnomocnik przy szkole wyższej (wydziale), którą absolwent ukończył.

Rozdział 13.

Przepisy końcowe.

§ 60. W zakresie unormowanym w niniejszym rozporządzeniu do absolwentów kierunków studiów objętych przepisami o planowym zatrudnianiu absolwentów (art. 1 ust. 4 ustawy) nie mają zastosowania przepisy w sprawie pomocy materialnej dla studentów szkół wyższych.

§ 61. Minister Zdrowia i Opieki Społecznej dostosuje przepisy niniejszego rozporządzenia do specjalnych warunków występujących na kierunkach studiów w podległych mu szkołach wyższych.

§ 62. Wykonanie rozporządzenia porucza się Przewodniczącemu Komitetu Pracy i Płac, Ministrowi Finansów, ministrom, którym podlegają szkoły wyższe, i innym właściwym ministrom oraz prezydiom wojewódzkich rad narodowych.